

Megmenekült a Duna Palota

A Duna Szimfonikus Zenekar jövő évi terveiről

A Duna Palota Nonprofit Kft. gazdálkodásában keletkezett mintegy 60 millió forintos hiány miatt 2009 novemberében veszélybe került a Duna Szimfonikus Zenekar és a Duna Művészegyüttes működése is. Legutóbbi számunk lapzártájakor még nem született döntés a két művészegyüttesnek otthont adó Duna Palota sorsáról, ezért most a legutóbbi hetek fejleményeiről kérdeztük Szklenár Ferencet, a Duna Szimfonikus Zenekar művészeti igazgatóját.

I Október végén jelent meg az újságokban a hír, hogy a Duna Palota Nonprofit Kft. költségvetésében keletkezett hiány miatt a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. a Palota eladását vagy bérbeadását tervezi a munkatársak többségének elbocsátása mellett. Hogyan alakult az eltelt hónapokban a Kft, illetve az ott dolgozó munkavállalók sorsa?

– Ha nagy áldozatok árán is, de eddig kedvező fordulatokról számolhatok be. A anyag gazdálkodásért felelős korábbi igazgatót, dr. Keller Józsefet december közepén felmentették és helyére a korábban ezt a pozíciót egyszer már betöltő dr. Medvigy Mihályt nevezték ki, amelynek a Zenekar tagjai egyöntetűen örültek. A régi-új igazgató dr. Medvigy komoly gazdasági szakmai tapasztalatokkal rendelkezik, ezen kívül átlátja a teljes területet, ami alapvető feltétele a két együttes kiegyensúlyozott működésének.

I Mi lesz az épület sorsa, hiszen a Duna Palota más funkcióban való esetleges hasznosítása régóta szóbeszéd tárgya?

– A Duna Palota értékesítése vagy bérbeadása lekerült a napirendről. Továbbra is megmarad a művelődési funkció, ami itt a Belváros szívében egyedülálló jelentőséget ad a több mint száz éves kulturális tradícióval rendelkező épületnek. Ez a palota, amely eredetileg a tőkeerős nagypolgárság színvonalas művelődését és társasági életét szolgálta, a Vigadó és a Zeneakadémia ideiglenes bezárásával az évezred második évtizedének elején gyakorlatilag az egyetlen patinás kulturális intézmény a főváros adminisztratív és kereskedelmi negyedének határvonalán.

I Az imént kulturális tradíciót említett. A háború utáni generáció idősebb tagjai a Duna Palota nevének hallatán elsősorban az egykori Belügyminisztérium szigorúan zártkörű rendőrtisztai klubjára, a fiatalabbak pedig az Országos Választási Központra asszociálnak.

– Sajnos a nagyközönség számára mára már elhomályosult az a tény, amit a muzsikusközönség még ma is nem kis büszkeséggel tart számon, hogy a Duna Palota falai között egykor olyan kiválóságok fordultak meg, mint Bartók Béla vagy Antonín Dvořák. Bartók itt játszotta el először nyilvánosan a zongoramuzsikát forradalmasító kompozícióját, az Allegro barbarót, míg Dvořák kamaramuzsikusként lépett fel az akkori Lipótvárosi Kaszinóban, Gordonkaversenyének budapesti bemutatója alkalmával. Mi muzsikusként személy szerint úgy érezzük, hogy ez a hatalmas kulturális örökség – az eredeti genius loci – a közelmúltól függetlenül kötelez bennünket, ezért ennek megfelelő tartalommal igyekszünk továbbra is megtölteni a falakat.

I Milyen programokat terveznek, hiszen az anyagi lehetőségeik továbbra is megkezdően visszafogott működést tesznek lehetővé?

– Az épület neobarokk ornamentikája, szecessziós hangulata ideális környezetet nyújt a szimfonikus repertoár utóbbi három évszázadának alkotásaihoz. Azonban a színpad és a zenekar mérete egyaránt kijelöli a határokat. Szeretnénk több 20. századi és

kortárs zenét játszani, a zenekari apparátus, illetve a magas szerzői jogdíjak miatt azonban csak nagyon nagy körültekintéssel tudunk ebben az irányban nyitni.

I Említette, hogy a kedvező fordulat áldozatokat is kívánt. Milyen áldozatokra gondolt konkrétan?

– Arra a közel 30 munkatársra, elsősorban adminisztratív, műszaki és éttermi dolgozóra, akiktől – annak ellenére, hogy a Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. végül úgy döntött, hogy pótolja a folyamatos működéshez szükséges hiányzó összeget –, mégis meg kellett válni. A leépítést követően megmaradt munkatársak küldetése ezek után, hogy az épületet kulturális tartalommal megtöltsék, hiszen a pénzügyi helyzet a továbbiakban sem rózsás. A jelenlegi költségvetési támogatás a két művészegyüttes és a Duna Palota alapjáraton történő működését éppen hogy csak biztosítja.

I Milyen forrásokból gazdálkodik jelenleg a Zenekar?

– Alapvetően két forrásból. Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium által folyósított közvetlen támogatásból, illetve a saját bevételekből. A minisztériumi keret azonban a zenekar tagjainak és a Duna Palota minimálisra csökkentett adminisztratív személyzetének illetményét sem fedezi teljesen, annak ellenére, hogy hat éve nem emeltünk béreket, és a megüresedő helyeket sem töltöttük be. És akkor még nem beszéltünk kottakölcsönzésről, hangszerjavításról vagy beszerzésről, új művek rendeléséről, vendégkarmesterek és szólisták meghívásáról, külföldi fellépésekről, propaganda-anyagról vagyis az egy professzionális szimfonikus zenekar életében rendszeresen előforduló szokásos kiadásokról. Ugyanakkor a 100%-os állami fenntartás miatt törvény szerint ki vagyunk zárva abból az önkormányzati keretből, amit az állam a Minisztériumon keresztül az önkormányzati fenntartású zenekaroknak biztosít. A finanszírozás anomáliája tehát az, hogy nem a létszámot és a feladatellátást veszi alapul a támogatás mértékének meghatározásánál, hanem adminisztratív szempontokat, vagyis, hogy egy együttes állami vagy önkormány-

zati fenntartású. Ez azért ellentmondás, hiszen a főállású professzionális zenekarok a fenntartó státuszától függetlenül azonos szakmai feladatot látnak el és az e feladatok ellátásához tartozó kiadások egyformán terhelik őket. Ezért sokkal célszerűbb volna pontosan megvizsgálni, hogy konkrétan milyen összegből gazdálkodnak és világosan meghatározott működési kritériumok árnyában meghatározni a támogatás mértékét.

■ *Hogyan próbálnak egyéb forrásokat bevonni annak érdekében, hogy ne csak „alapjáraton” legyen képes működni a Zenekar?*

– Nagyon sikeres együttműködés van kialakulóban egy a Törökbálinti Önkormányzata és a Duna Szimfonikus Zenekar között kötött önkormányzati közszolgáltatási szerződés keretében. A törökbálinti Művelődési Központ kiváló akusztikával rendelkezik, ideálisak a feltételek szimfonikus koncertek rendezéséhez. Ennek köszönhetően a 2010–2011. évadban Törökbálinton is megismételjük a Duna Palotában elhangzó bérleti hangversenyek csaknem felét. Ezzel régi vágyam valósul meg, hiszen egy-egy szimfonikus programot általában két hétig tartó felkészülési időszak előz meg, amelyet követően többnyire csak egyszer kerül előadásra. Ez óriási pazarlás a szellemi és művészi energiákkal. Azáltal, hogy megismételhetjük a programok egy részét, sokkal jobban sáfárkodunk a befektetett energiával és olyanokhoz is eljuttatjuk az élő zene élményét, akik szívesen meghallgatják, de valamilyen ok miatt nem jutnak el Budapest hangversenyermeibe.

■ *Milyen további előnyöket várnak az önkormányzati együttműködéstől?*

– Nagyon nagy a fogadókészség az ifjúsági hangversenyek iránt is. Annak ellenére, hogy a fővárosban meglehetősen színes a kínálat a különböző korosztályoknak szánt ifjúsági koncertekben – szinte mindegyik zenekarnak van ifjúsági hangversenysorozata –, nem szabad elfeledkezni azokról a fiatalokról sem, akik soha nem jutnak el ezekre a hangversenyekre, mert sem a családi háttér, sem az iskola nem teszi lehetővé ezt számukra. A mi muzikusaink azonban házhoz mennek és szervezett keretek között viszik el valamennyi évfolyamhoz a műsoroikat, egyben elősegítve azt is, hogy kinevelődjön egy új hangverseny-látogató közönség, amely értő módon képes élvezni és szeretni a klasszikus zenét, remélhetőleg hosszú távra biztosítva az eljövendő zenészgenerációk megélhetését.

■ *Ha már a közönségnél tartunk, hogyan jellemezné a Duna Szimfonikus Zenekar közönségét?*

– Reményeim szerint a 2010–2011-es évad szakmai szempontból nagyon színes lesz. Változatos műsorokkal sikerült növelni a jegyeladást és a bérletes közönséget. Mindezt változást jelentett a közönség összetételében is. A Duna Palota törzsközönsége mellett egyre több fiatal, vagy még aktív középkorú vált jegyet vagy bérletet a hangversenyekre, közöttük sok kisgyermekes szülő, akik az ifjúsági hangversenyek alkalmával kedvelték meg a zenekart, értelmiségi pályákon dolgozók, akik számára vonzerőt jelenthet a hangversenyek központi helyszíne és a jegyárak megfizethetősége is. Minden koncerten sok külföldi vendégünk is van, akik a megmaradt helyekre váltanak alkalmanként jegyet. Ebben természetesen nagy szerepe van az internetes jegyvásárlási lehetőségnek is, ami az utóbbi évek nagy előrelépését jelenti számunkra és felbecsülhetetlen jelentősége van a jegyek csaknem 100%-on történő értékesítésében, valamint a közönség összetételének bővítésében.

■ *Említette, hogy a programok összeállításában is szeretnének nyitni a modernbb repertoár irányába. Lát erre a jövő évadban lehetőséget?*

– Ez egy összetett kérdés, ami nem a közeljövőben fog eldőlni. Ne feledjük, hogy a zenekar az elmúlt hónapban egyik legmélyebb és legfenyegetőbb válságát élte túl, köszönhetően az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium rendíthetetlen kiállításának a két művészegyüttes mellett: leváltották az alkalmatlannak bizonyult igazgatót, a Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. kiegészítette a keletkezett hiányt, kinevezték a működés feltételeit biztosító új igazgatót. Ennek ellenére a Duna Palota Nonprofit Kft. anyagi helyzete várhatóan csak az év közepén rendeződhet. Addig napi kifizetési gondokkal kell számolni, az év első két hónapjában még a bérkifizetések is csúszhatnak. Ilyen körülmények között nagy merészség lenne további repertoárbővítésben gondolkodni. A következő évad egyik döntő eleme, hogy az önkormányzati közszolgáltatási szerződés alapján az Oktatási és Művelődési Minisztérium mennyi hozzájárulást szavaz meg, tekintve, hogy a Duna Palota költségvetése a béreket is alig fedezi. Ezért elsősorban továbbra is a klasszikus repertoárra alapozunk, nemcsak a jogdíjkötelezettség, hanem a zenekar létszáma miatt is. A Magyar Szimfonikus Körkép ösztöndzé-

sére ugyanakkor elkezdtük az ilyen irányú repertoárbővítést is.

■ *Milyen szerzőkre gondoltak elsősorban?*

– Figyelembe véve a Zenekar törzsközönségének ízlését is, elsősorban kedvelt magyar zeneszerzők népszerű, jól hallgatható szimfonikus műveiben gondolkodunk, elsősorban Farkas Ferenc, Hidas Frigyes, Ránki György, Deák Tamás, Rózsa Miklós kompozícióira. Emellett a Zenekar már korábban is rendelt műveket ma élő, kortárs alkotóktól, pl. Kovács Zoltántól és Rózsa Páltól. Ezt a hagyományt feltétlenül tovább szeretnénk folytatni, amint az anyagi helyzetünk egy kicsit megszilárdul.

■ *Összefoglalva, megítélése szerint milyen éveknek néznek elébe?*

– Bizakodó vagyok. Bízom benne, hogy továbbra is számíthatunk az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium anyagi és erkölcsi támogatására, hiszen a legutóbbi válságot is ennek köszönhetően vészelte át a két művészegyüttes. A Zenekarnak továbbra is kiemelt feladata, hogy érdekes és színvonalas repertoárral működjön közre az állami és társadalmi ünnepeken, hiszen nagyon jó kapcsolatot ápol a köztisztviselői karral, és a Duna Palota a legtöbb minisztérium, illetve államigazgatási intézmény számára elérhető közelségben van. A főváros és környéke hangversenyéletében való részvétel és az ifjúsági koncertek rendezése mellett kultúr-misszióknak tekintjük a Belvároshoz kapcsolódó turisztikai igényeket kielégítő színvonalas szórakoztatást elsősorban a szimfonikus repertoár kiemelkedő nemzeti értékeire alapozva, beleértve olyan műveket is, mint Brahms magyar táncai, vagy Haydn magyaros elemeket felvonultató szimfóniái. Nagyon fontosnak tartom, hogy a mi értékrendünkön és a mi optikánkon keresztül az idelátogató külföldiek átfogó képet alkothassanak a magyar zene-művészet sokszínűségéről. Ezzel ugyanakkor a fenntartónk célkitűzésének is eleget teszünk, hiszen az ÖTM egyik stratégiai feladata éppen a turizmusfejlesztés.

Végül remélem, hogy idén sikerül megvalósítani a két művészegyüttes egyik régóta dédelgetett álmát: egy közös produkció létrehozását, hiszen a különböző kortárs művészeti törekvések láttán úgy tűnik, hogy a tánc mindennemű megnyilvánulási formája az évszázad elsődleges kifejezési eszköze lesz, és mi ebben is szeretnénk részt vállalni.

Kaisinger Rita